

MELEGSÉG ÉS OKTATÁS

Mészáros Gyuri

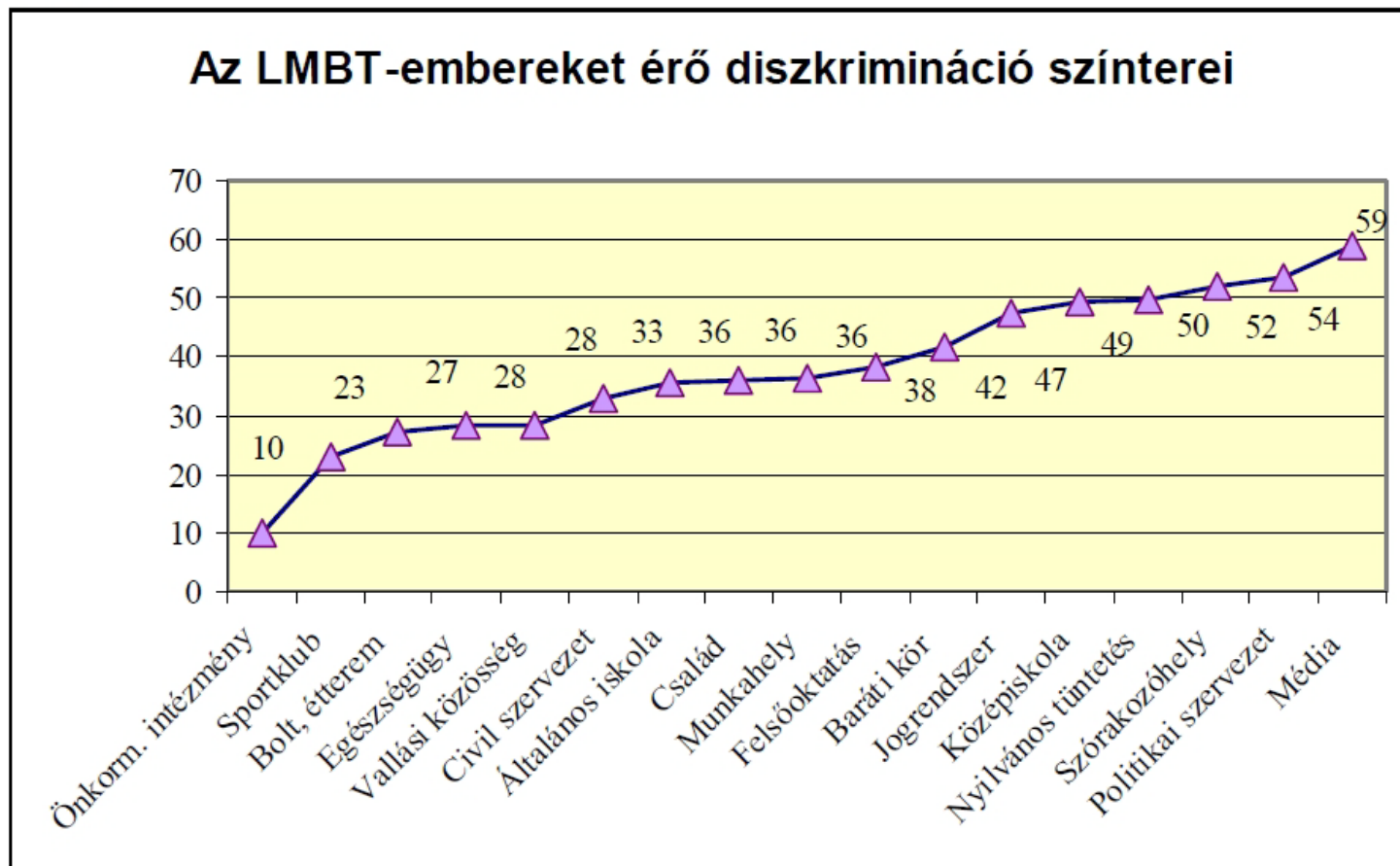
Általános irányelvek

- jog a neveléshez: LMBT fiataloknak is (csorbul, ha nincs megfelelő környezet)
- az iskola szocializációs szerepe: demokratikus, toleráns szemlélet, attitűd előmozdítása, tanulása
- az oktatási-nevelési intézmény: biztonságos, fejlesztő környezet (NEM csak iskola!!!) minden (!) résztvevőnek
- jog és pedagógia? :
 - fontosak a jogi és policy megoldások, de az iskolát illetően megfigyelhető a komplexebb látásmód
 - megalapozottság szükségessége
 - az oktatás alulról építkezése és szabályozása közötti feszültség:
 - oktatási innováció elmélete fontos irányelveket adhat: mennyire érdemes a felülről szabályozó direktívákra helyezni a hangsúlyt?

Helyzet

- kutatási adatok; Takács (2006); **ILGA-Europe and IGLYO's response to "Schools for the 21st Century**
- az iskolai heteronormativitás minden szinten /tantervi is/ (Takács, 2006) ; iskolai bál példája
- az LGBT fiatalok 61.2%-a érzi (érezte) magát diszkriminálva az iskolában
- bullying: Írországban pl. a tanárok 79%-a beszámol arról, hogy tudomása van verbális és 16%-ának pedig fizikai bullyingról LGBT fiatalok ellen intézményében. 90 %-a a válaszadóknak úgy tudja, hogy az iskolai bullying ellenes intézkedési tervből hiányzik minden hivatkozás az LGBT fiatalokkal kapcsolatos bullyingra (Norman, Galvin & McNamara, 2006)
- 43% - az LGBT fiataloknak azt állítja, hogy előítélettel találkozott az oktatási tartalmakban
- nagyon elterjedt, hogy a szexuális nevelésben sincs jelen, csak a heteroszexualitás
- 14% -a a válaszadóknak arról számol be negatív tapasztalatainak a tanárok voltak a forrásai
- a kisebbségi stressz jelensége: befolyásolj a tanulási eredményességet is
- öngyilkosságok magasabb száma

XVIII. táblázat: Az LMBT embereket érő diszkrimináció személyes tapasztalatok tükrében

XX. Megkülönböztetés az iskolában (%)	Általános iskola 36%	Középiskola 49%	Felsőoktatás 38%
Diákok által	93,8	93,6	88,6
Tanárok által	47,6	50,1	56,9
Tananyagban	26,9	29,2	33,2

(Takács – Mocsonaki – P. Tóth, 2007)

Magyar helyzet

- Takács – Mocsonaki – P. Tóth, 2007: iskolai diszkrimináció, az egyik leginkább diszkrimináló hely
- Nincs részletes kutatás a meleg fiatalokat érő agresszióról
- Esélyegyenlőségi törvény
- Közoktatási törvényben nincs explicit említése a szexuális kisebbségeknek
- Egy érdekes példa: az Inklúziós index magyar adaptálásában a nemi és szexuális szempontok megjelennek (+), szegényebbek lettek, átíródtak (-)
 - Do all staff learn how to counter bullying, including racism, sexism and homophobia? („átültetése”):)
 - Felkészül-e minden pedagógus arra, hogy munkája során hogyan vegye fel a küzdelmet az erőszak ellen, ideértve a rasszizmust, a szexuális visszaélést, a tanulói devianciákat is?

Jogi és policy környezet (néhány adat)

- kevés ország van , ahol kutatási bizonyítékokra alapozott rendelkezést hoztak, és ahol ilyen intézkedéseket hoztak csak nagyon csekély változást, vagy semmilyen nem hoztak (Smith, Pepler & Rigby, 2004)
- Egyesült Államok: államról államra váltakozó helyzet, csak 8 állam mondja ki a tanulók védelmét szexuális orientációjuk alapján; Kalifornia, Minnesota és New Jersey anti-bullying szabályozásában szerepel kifejezetten a nemi identitásra és kifejezésre vonatkozó védelem (2003-as adat, vö.: <http://www.glsen.org/cgi-bin/iowa/all/library/record/1687.html?state=research&type=research>)
- Ausztrália: Victoria Államban safe schools strategy (biztonságos iskolák stratégia); STD-k és HIV nemzeti stratégiai tervben a középiskolák számára jelen az eltérő szexuális orientáció
- UK: Department for Children, Schools and Families (<http://www.dcsf.gov.uk/>): 2000-ben rendelkezés (statutory guidelines in Sex and Relationship Education Guidance) a szexuális nevelésben minden tanuló szükségleteire figyelni, homofóbia-bullying ellenes intézkedések
- felekezeti iskolák ellenállása illetve együttműködése
- egyéb nem ellenőrzött (dokumentált) adatok: Svédország (2006), Írország, Norvégia etc.
- Litvánia megtiltja 2009-ben, hogy az iskolákban a homoszexualitásról beszéljenek

Ajánlások

- kétféle kiindulás: anti-bullying, anti-homophobic, vagy pozitív: toleranciára ill. emberi jogi nevelés; FONTOS kérdés (egy ellenálló közegben): más témákhoz kapcsolódva, vagy elkülönülve?
- kutatás: kutatási bizonyítékokra alapozás lehetősége (evidence based)
- **bullying ellenes intézkedések**
- **az iskolai tanterv:** mutasson be LMB embereket, normálisként reprezentálódjon a melegség
- **a fiatalok hozzáférése a megfelelő információhoz**
- **különbségekhez kapcsolódó intézkedések , „másság stratégiák” (diversity policy):** inkluzív, támogató iskolai kultúra előmozdítása, amely expliciten említi a szexuális orientációt
- szélesebb beágyazottság: jogi nevelés, demokratikus iskola, aktív állampolgárság stb.

Ajánlások: Takács (2006)

- a curriculum átdolgozása megfelelő források segítségével, hogy reprezentálja a szexuális kisebbségeket, a különféle életformákat
- tréningek, tudatosítás tanárok számára a szexuális különbözőségről, hogy inkluzív és pozitív módon beszéljenek LGBT témákról
- „másság stratégiák”, intézkedések, kifejezett bullying ellenes szabályok
- megfelelő információk nyújtása az iskolák számára a szexuális sokszínűségről
- a társadalmi kirekesztés ellen cselekvő szervezetek, mint az LGBT szervezetek aktív támogatása
- egészségügyi, szociális szolgáltatásokhoz hozzáférés támogatása
- kortárs csoportok támogatása
- ifjúsági LGBT csoportok támogatása (az iskolában is)

Kezdeményezések

- kutatások, tanszékek
- szervezetek: GLSEN (Gay, Lesbian and Straight Education Network), GALE (Global Alliance for LGBT Education), Stonewall
- GLSEN:
 - ▣ petíció a Kongresszusnak (Safe School Improvement Act)
 - ▣ Day of Silence (A csönd napja), No Name Calling Week (a csúfolás elleni hét)
 - ▣ politikai akciók és helyi kezdeményezések előmozdítása, kutatásokra alapozottság, világos jogi áttekintés
 - ▣ lobbizás az államnak megfelelően: törvény vagy intézkedések
 - ▣ Meleg-heteró szövetségek

Kezdeményezések

- területek: bullying, emberjogi nevelés, iskolai légkör, szexuális nevelés, tanárok, curriculum
- lobbizás
- kampányok
- poszter-kampányok
- anyagok: tanároknak, iskoláknak
- iskolai programok

További jó munkát!

gyuri7420@gmail.com